

fremdeles — disse fem Medlemmer — at de Tilfælde, der kunde blive tilbage, just ikke vilde blive mange, da de Eiendomsbesiddere, der havde Capitaler fra Staten eller offentlige Stiftelser, neppe vilde risikere nogen Dødsfald fra deres Creditors Side, og det saaledes kun vilde blive de Giere, der havde private Capitaler indstaaende i deres Godser, hvis Stilling vilde blive risicabel. Dette er Hovedindholdet af de fem af Landbocommissionens Medlemmers Udtalelse om dette Punkt. Commissionens øvrige Medlemmer, altsaa sex, erkjendte vel, at det kunde være vanffeligt at bedømme, hvilken Virkning paa Gierens Pengeforhold til Pantecreditorene den omspurgte Plans Gjennemførelse vilde have, men, siger de, ved en Modification i Planen maa det søges opnaaet, at Pantecreditorenes Sikkerhed ikke formindres, og ved en Tilføining, som senere blev foreslaaet, troede de, at dette Hensyn var fæstet fyldest. „Gjennemføres Reformen, saaledes som den her bringes i Forslag“ — siger de — „vil det være lettere baade at sælge Bøndergods og at faae Laan i samme end for Tiden, og at Reformen skulde føre til Dødsfald fra Pantecreditorenes Side, kunne vi altsaa paa ingen Maade antage. Man kan efter vor Formening neppe være berettiget til at forudsætte, at Pantecreditorene skulle tage andre Omstændigheder i Betragtning, naar Sikkerheden bevares, og Pantets relative Værdi ikke forringes“. Men saa søiede de til, at det, som de fornemmelig maatte lægge Vægt paa, var, at den tvungne Overgang forudsættes sjældnere at ville komme til Anvendelse, at ved frivillig Overgang de samme Hindringer maatte ryddes tilside, som der her var Tale om, og endelig at det neppe kunde være nogen Tvivl underkastet, at Usikkerheden eller Uvissheden i den nærværende Tilstand skaber Crediten meget mere, end en Tvangsforanstaltning som den foreslaaede“. Sluttelig bemærkes, at „den her fremhævede Betænkelighed er i det Hele en saadan, at den kunde træde hindrende i veien for Reformen i Almindelighed og næsten for alle de af Commissionen dog anbefalede tvungne Reforme i Landboforholdene i særdeleshed“. Dette Fleertal sluttede sig altsaa

til Bangs Udtalelser paa de af mig saaledes anførte Grunde. Det hedder derefter: „Et heller maatte de Modificationer af Pantthaverens oprindelige Ret, som indtraadte ifølge denne Lovens Bestemmelse, kunne berettige dem til at opstige Gjælden tidligere, end de ellers havde villet kunne, og modstridende Bestemmelser i Contracten herom ligeledes ved Loven sættes ud af Kraft“, og dette er jo netop Indholdet af den Paragraph, jeg har sat ind i mit Forslag. Denne Passus maatte Commissionen med Undtagelse af de nævnte Medlemmer, der ansee Bestemmelsen for et nødvendigt Led i Ministeriets Plan, fracaade. Saaledes har jeg her anført, hvad jeg ansaae for tjenligt til at oplysje, hvorledes denne Sag dengang betragtedes, og Forholdene ere vel de samme endnu; som Sagen dengang stillede sig, vil den ogsaa stille sig nu. Efter saaledes at have overveiet denne Sag meget nøie, har jeg i mit Lovforslag holdt mig til Bang, men som man vil see, er der Flere, som have haft Tvivl i saa Henseende. Derfor er det, som sagt, at jeg er i Tvivl, om man skal stemme for eller imod den af Mindretallet foreslaaede Bestemmelse; jeg drifter mig ikke, idetmindste ikke for Diebliffet, til at raade noget af de ærede Medlemmer enten til det Ene eller til det Andet.

Krabbe: Man kan gjøre Hensigtsmæssighedsindvendinger mod Forslaget under Nr. 59, men naar man foreslaaer at stemme for det senere Forslag under Nr. 63 om, at Gods-eieren kan betage den høistbydende Fremmede hans Bud, saa kan man ikke gjøre principielle Indvendinger imod det første Forslag; thi det ene er fuldstændigt ligesaa stridende mod Principet som det andet. Naar den ærede Ordfører i sine Bemærkninger om Forslaget under Nr. 78, der gaaer ud paa, at de fra Fideicommissar og lignende Godser solgte Gaarde skulle, naar de kjøbes af Besidderen selv, blive i Stamhusets Substant, lod dem, der vare uenige med ham i dette Forslag, vide, at de ved at modsætte sig det, begif en aabenbar Ubillighed mod Gods-eierne, saa kan jeg ikke Andet end neblægge den bestemteste Indsigelse derimod. Der er imod dette For-